

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	10So/98/2014
Identifikačné číslo spisu:	8013201113
Dátum vydania rozhodnutia:	29.07.2015
Meno a priezvisko:	JUDr. Jana Hatalová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2015:8013201113.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Henčekovej, PhD. a členov senátu JUDr. Zuzany Ďurišovej a JUDr. Igora Belka, v právnej veci navrhovateľa: Z. X., nar. XX. L. XXXX, bytom O., proti odporkyni: Sociálna poisťovňa - ústredie, Ul. 29. augusta 8-10, 813 63 Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporkyne č. XXX XXX XXXX zo dňa 24. septembra 2013, konajúc o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Prešove č. k. 3Sd/104/2013-32 zo dňa 22. apríla 2014, jednomyseľne, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Prešove č. k. 3Sd/104/2013-32 zo dňa 22. apríla 2014 p o t v r d z u j e .

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

Krajský súd napadnutým rozsudkom potvrdil podľa § 250q ods. 2 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (ďalej len „O.s.p.“) preskúmané rozhodnutie odporkyne č. XXX XXX XXXX zo dňa 24. septembra 2013, ktorým odporkyňa podľa § 65, § 174 a § 82 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 461/2003 Z.z.“) priznala navrhovateľovi starobný dôchodok v sume 62,50 EUR mesačne od 30. júna 2010. Ďalšími výrokmi podľa § 82 zákona č. 461/2003 Z.z. a v súlade s opatrením Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky č. 404/2010 Z.z. zvýšila navrhovateľovi od 1. januára 2011 starobný dôchodok na sumu 63,70 EUR mesačne, podľa § 82 zákona č. 461/2003 Z.z. a opatrenia Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR č. 344/2011 Z.z. zvýšila navrhovateľovi od 1. januára 2012 starobný dôchodok na sumu 65,90 EUR mesačne, podľa § 82 a § 293ce zákona č. 461/2003 Z.z. a § 1 opatrenia Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR č 329/2012 Z.z. navrhovateľovi od 1. januára 2013 zvýšila starobný dôchodok na sumu 77,10 EUR mesačne.

Krajský súd podľa § 2501 a nasledujúcich ustanovení O.s.p. preskúmal napadnuté rozhodnutie, vypočul účastníkov konania, oboznámil sa s obsahom predloženého administratívneho spisu a zistil, že opravný prostriedok navrhovateľa nie je dôvodný.

Uviedol, že zákon č. 461/2003 Z.z. v ustanovení § 274 ods. 1 upravuje, že doba služby v I. a II. kategórii funkcií sa hodnotí do roku 2023 a toto ustanovenie ukladá sociálnej poisťovni aplikovať ustanovenia zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení, pretože zákon č. 461/2003 Z.z. nepozná pojem výkonu služby v I. a II. pracovnej kategórii.

Zákon č. 461/2003 Z.z. v znení neskoršieho predpisu nárok na starobný dôchodok v § 65 ods. 1 upravuje tak, že tento vzniká získaním najmenej 15 rokov obdobia dôchodkového poistenia, dosiahnutím dôchodkového veku, pričom navrhovateľ dôchodkový vek v súlade s ustanovením § 65 ods. 2 a § 274 v spojení s ustanovením § 21 ods. 1 Zákona o sociálnom zabezpečení dosiahol dovŕšením 55 rokov veku a získaním 25 rokov obdobia dôchodkového poistenia, vrátane služby 30. júna 2010. K tomuto dátumu navrhovateľ získal celkovo 14 547 dní obdobia dôchodkového poistenia, ktorého rozpis je uvedený v osobnom liste dôchodkového poistenia a medzi účastníkmi konania nie je sporné, že navrhovateľ celkovo získal 39 rokov a 312 dní obdobia dôchodkového poistenia, na základe čoho splnil podmienky nároku na starobný dôchodok ku dňu 30. júna 2010.

Z rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 7So/138/2011 jednoznačne vyplýva, že na určenie sumy starobného dôchodku je nevyhnutné do doby dôchodkového poistenia započítať doby hodnotené na účely výsluhového dôchodku a tiež príjmy dosiahnuté počas tohto obdobia a až po takomto stanovení výšky starobného dôchodku možno sumu starobného dôchodku krátiť o sumu starobného dôchodku zodpovedajúcej dobe služby.

Zákon č. 461/2003 Z.z. v § 66 ods. 1 upravuje, že suma starobného dôchodku sa určí ako súčin priemerného osobného mzdového bodu, obdobia dôchodkového poistenia získaného ku dňu vzniku nároku na starobný dôchodok a aktuálnej dôchodkovej hodnoty; § 63 ods. 1 tretia veta a štvrtá veta platia rovnako.

Zákon č. 461/2003 Z.z. v znení účinnom ku dňu 30. júna 2010 v § 63 ods. 1 upravuje, že priemerný osobný mzdový bod na určenie sumy dôchodkovej dávky sa určí ako podiel súčtu osobných mzdových bodov dosiahnutých v jednotlivých kalendárnych rokoch rozhodujúceho obdobia a obdobia dôchodkového poistenia v rozhodujúcom období, ak tento zákon neustanovuje inak. Priemerný osobný mzdový bod sa zaokrúhľuje na štyri desatinné miesta nahor. Na účely určenia obdobia dôchodkového poistenia sa získané dni dôchodkového poistenia prepočítavajú na roky, ak tento zákon neustanovuje inak. Obdobie dôchodkového poistenia sa zaokrúhľuje na štyri desatinné miesta nahor.

Podľa ods. 2 tohto ustanovenia - na hodnotu priemerného osobného mzdového bodu prevyšujúcu hodnotu 3 sa neprihliada.

Podľa § 63 ods. 3 zákona č. 461/2003 Z.z. - priemerný osobný mzdový bod v hodnote nižšej ako 1,25 sa započíta v celej výške. Z hodnoty priemerného osobného mzdového bodu od 1,25 do 3,00 sa započítava v roku a/ 2004 40 %, b/ 2005 60 % c/ 2006 64 %, d/ 2007 68 %, e/ 2008 72 %, f/ 2009 76 %, g/ 2010 80 %.

Podľa § 63 ods. 7 - rozhodujúce obdobie na zistenie priemerného osobného mzdového bodu sú kalendárne roky pred rokom, v ktorom boli splnené podmienky nároku na dôchodkovú dávku, s výnimkou kalendárnych rokov pred 1. januárom 1984, ak tento zákon neustanovuje inak. Z rozhodujúceho obdobia sa vylučujú obdobia, za ktoré patrí osobný mzdový bod podľa § 62 ods. 2 prvej vety alebo § 255 ods. 3 prvej vety, alebo dôchodkového poistenia, za ktoré nemožno určiť osobný mzdový bod, ak tieto obdobia trvali celý kalendárny rok. (Podľa § 62 ods. 2 prvá veta - za obdobie dôchodkového poistenia podľa § 60 ods. 4, ktoré trvalo celý kalendárny rok, patrí osobný mzdový bod vo výške 0,3. Podľa § 60 ods. 4 - obdobie dôchodkového poistenia je aj obdobie poberania invalidného dôchodku priznaného a vyplácaného Sociálnou poisťovňou, a to do dovŕšenia dôchodkového veku alebo priznania predčasného starobného dôchodku.)

Rozhodujúcim obdobím u navrhovateľa sú kalendárne roky 1984 až 2009.

Z rozhodnutia a osobného listu dôchodkového poistenia je nepochybné, že osobné mzdové body v kalendárnych rokoch rozhodujúceho obdobia boli zisťované osobitne za každý kalendárny rok a to ako podiel úhrnu vymeriavacích základov, z ktorých sa platilo poistné na dôchodkové poistné a všeobecného vymeriavacieho základu, ktorý upravuje príloha č. 3 zákona č. 461/2003 Z.z. a opatrenia Ministerstva

práce, sociálnych vecí a rodiny SR, ktoré ustanovili sumy všeobecných vymeriavacích základov za kalendárne roky po kalendárnom roku 2002.

Podľa § 9 zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov navrhovateľ v roku 1991 má náhradnú dobu v dĺžke 69 dní, v roku 2002 9 dní, a preto mu za toto obdobie patrí pomerná časť osobného mzdového bodu 0,3.

Z osobného listu dôchodkového poistenia vyplýva, že odporkyňa určila úhrn osobných mzdových bodov za jednotlivé kalendárne roky rozhodujúceho obdobia vo výške 47,2656 a v rozhodujúcom období navrhovateľ úhrnom získal 9497 dní obdobia dôchodkového poistenia. Teda 26,0192 rokov dôchodkového poistenia v súlade s ustanoveniami zákona č. 461/2003 Z.z., konkrétne § 63 ods.1.

Z uvedeného teda vyplýva, že medzi účastníkmi konania je rovnako nesporné, že podiel úhrnu osobných mzdových bodov a rokov dôchodkového poistenia v rozhodujúcom období je priemerný osobný mzdový bod 1,8166.

Ak navrhovateľ v oprávnom prostriedku namieta, že odporkyňa nesprávne krátila priemerný osobný mzdový bod z hodnoty 1,8166, s týmto názorom sa súd nestotožňuje.

Z vyššie citovaného ustanovenia § 63 ods. 3 písm. g/ zákona č. 461/2003 Z.z. v znení zákona č. 584/2005 Z.z. je bez akýchkoľvek pochybností, že priemerný osobný mzdový bod v hodnote nižšej ako 1,25 sa započítava v plnej výške a z hodnoty od 1,25 do hodnoty neprevyšujúcej hodnotu 3,0 sa v roku 2010, ako súd citoval vyššie, započítava 80 %. V dôsledku uvedeného postupu je hodnota priemerného osobného mzdového bodu 1,7033.

Z opatrenia Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR č. 551/2009 Z.z., ktorým sa určila suma aktuálnej dôchodkovej hodnoty za rok 2010 vo výške 9,2246 EUR, čo bola aktuálna dôchodková hodnota k dňu, od ktorého navrhovateľ žiadal priznať starobný dôchodok, teda k 30. júnu 2010 a rovnako je nepochybné, že navrhovateľ k dňu, od ktorého žiadal priznať starobný dôchodok, získal 14547 dní obdobia dôchodkového poistenia, čo po prepočítaní na roky predstavuje 39,8548 rokov dôchodkového poistenia. Výška starobného dôchodku, ktorá bola určená aj s prihliadnutím na dobu výkonu služby a osobné vymeriavacie základy, ktoré boli získané počas výkonu služby, patriace za obdobie dôchodkového poistenia do vzniku nároku na starobný dôchodok, je 626,30 EUR mesačne a táto suma bola určená ako súčin priemerného osobného mzdového bodu, obdobia dôchodkového poistenia a aktuálnej dôchodkovej hodnoty. Teda priemerný osobný mzdový bod 1,7033 x 39,8548 rokov obdobia dôchodkového poistenia x aktuálna dôchodková hodnota, teda 9,2246 predstavuje sumu 626,30 EUR mesačne.

Vzhľadom na to, že zákon č. 461/2003 Z.z. v ustanovení § 274 ods. 2 upravuje, že suma starobného dôchodku, pomerného starobného dôchodku a invalidného dôchodku, na ktorý vznikne nárok podľa odseku 1, nesmie byť nižšia ako suma určená podľa predpisov účinných do 31. decembra 2003, a to vrátane úpravy dôchodku a zvýšenia dôchodkov prislúchajúcich podľa osobitného predpisu. To platí aj vtedy, ak sa suma dôchodkov uvedených v prvej vete určuje na účely určenia sumy vdovského dôchodku, vdoveckého dôchodku alebo sirotského dôchodku.

Z citovaného ustanovenia teda vyplýva, že odporkyňa bola povinná realizovať výpočet starobného dôchodku pre porovnanie aj podľa zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov a aplikovať príslušné ustanovenia. Zákon o sociálnom zabezpečení v § 12 ods. 1 upravuje, že priemerný mesačný zárobok je mesačný priemer hrubých zárobkov dosiahnutých v piatich zárobkovo najlepších kalendárnych rokoch v rozhodnom období. Rozhodným obdobím je podľa § 12 ods. 3 písm. a) zákona č. 100/1988 Zb. obdobie desiatich po sebe nasledujúcich kalendárnych rokov pred rokom, v ktorom vznikol nárok na starobný dôchodok. Päť zárobkovo najlepších kalendárnych rokov sa v súlade s § 12 ods. 4 zákona č. 100/1988 Zb. zisťuje porovnaním hrubých zárobkov za jednotlivé celé kalendárne roky. Priemerný mesačný zárobok bol vypočítaný za roky 2008, 2009, 2007, 2006 a 2005 a upravený podľa § 12 ods. 6 zákona č. 100/1988 Zb. na 135,00 EUR. Podľa § 12 ods. 6 zákona č. 100/1988 Zb., ak priemerný mesačný zárobok prevyšuje sumu 82,99 EUR, počíta sa suma 82,99 EUR v plnej výške, zo sumy nad 82,99 EUR do 199,17 EUR jedna tretina a zo sumy nad 199,17 EUR do 331,94 EUR, jedna desatina; na sumu nad 331,94 EUR sa neprihliada.

Osobné vymeriavacie základy pred rokom 2009 boli na účely určenia sumy dôchodku podľa zákona č. 100/1988 Zb. v znení neskorších predpisov prepočítané podľa konverzného kurzu (1 EUR = 30,1260 SKK) na sumy v eurách v súlade s § 293a ods. 4 zákona v znení zákona č. 659/2007 Z. z. a

zaokrúhlené na najbližší eurocent nahor. Po tomto prepočítaní hrubý zárobok navrhovateľa za rok 2005 je 12 655,85 EUR, za rok 2006 je 14 085,84 EUR, za rok 2007 je 16 464,45 EUR a za rok 2008 je 18 984,93 EUR.

Na nárok na starobný dôchodok podľa zákona č. 100/1988 Zb. bolo navrhovateľovi zhodnotených 39 rokov doby zamestnania. Na účely určenia sumy starobného dôchodku je rozhodných 37 rokov; na dobu zamestnania pred 18. rokom veku sa neprihliada.

Podľa § 22 ods. 1 písm. a) zákona č. 100/1988 Zb. je základná výmera navrhovateľovho starobného dôchodku 60 % priemerného mesačného zárobku. Základná výmera 60 % priemerného mesačného zárobku sa zvýšila o 2 % za každý rok zamestnania v I. pracovnej kategórii od 21. roku zamestnania, spolu o 34 % za 17 rokov. Starobný dôchodok je 94 % priemerného mesačného zárobku, to znamená 126,90 EUR mesačne. K uvedenej sume patrí úprava podľa zákona č. 306/2002 Z. z. v znení zákona č. 639/2002 Z.z. o 179,12 EUR mesačne na 306,02 EUR mesačne. Starobný dôchodok bol upravený tak, aby jeho suma nepresiahla sumu 306,02 EUR mesačne.

Suma starobného dôchodku určená s prihliadnutím na dobu výkonu služby vypočítaná podľa zákona č. 100/1988 Zb. v znení neskorších predpisov je 306,02 EUR mesačne.

Podľa článku 33 ods. 2 Dohovoru o invalidných, starobných a pozostalostných dávkach (č. 128), ak má alebo ak by mala inak chránená osoba nárok na dávku ustanovenú v tomto Dohovore a ak dostáva inú peňažnú dávku sociálneho zabezpečenia za tú istú sociálnu udalosť, môžu sa dávky podľa tohto Dohovoru krátiť alebo zastaviť za určených podmienok a v určenom rozsahu za podmienky, že časť dávok, ktorá sa kráti alebo je zastavená nepresahuje druhú dávku.

Podľa názoru krajského súdu pretože navrhovateľ je poberateľom dávky z osobitného systému sociálneho zabezpečenia Slovenskej republiky a na určenie sumy starobného dôchodku mu bola započítaná doba služby a osobné vymeriavacie základy dosiahnuté počas výkonu služby, suma starobného dôchodku sa zníži podľa článku 33 ods. 2 Dohovoru o invalidných, starobných a pozostalostných dávkach (č. 128) o sumu starobného dôchodku zodpovedajúcu obdobiu dôchodkového poistenia, ktorým je doba služby zhodnotená na určenie sumy výsluhového dôchodku za celé roky. Suma starobného dôchodku zodpovedajúca obdobiu dôchodkového poistenia, ktorým je doba služby zhodnotená na určenie sumy výsluhového dôchodku za celé roky, sa určí ako časť sumy starobného dôchodku, ktorá zodpovedá pomeru obdobia dôchodkového poistenia, ktorým je doba služby zhodnotená na určenie sumy výsluhového dôchodku za celé roky, k úhrnu obdobia dôchodkového poistenia, vrátane doby služby, ktoré je zhodnotené na určenie sumy starobného dôchodku.

Výpočet pomernej časti sumy starobného dôchodku určenej podľa zákona č. 461/2003 Z.z. v znení neskorších predpisov za obdobie výkonu služby:

$626,30 \text{ EUR mesačne} \times 36.0000 \text{ rokov výkonu služby} = 565,72357507 \text{ EUR mesačne}$ 39,8548 rokov úhrnom.

Suma starobného dôchodku je rozdiel súm 626,30 EUR a 565,72357507 EUR, t. j. 60,60 EUR mesačne. Suma starobného dôchodku vypočítaná podľa zákona č. 461/2003 Z.z. v znení neskorších predpisov ku dňu vzniku nároku na jeho výplatu je 60,60 EUR mesačne.

Výpočet pomernej časti sumy starobného dôchodku určenej podľa zákona č. 100/1988 Zb. v znení neskorších predpisov za obdobie výkonu služby:

$306,02 \text{ EUR mesačne} \times 36,0000 \text{ rokov výkonu služby} = 297,74918828 \text{ EUR mesačne}$ 37,0000 rokov úhrnom

Suma starobného dôchodku je rozdiel súm 306,02 EUR a 297,74918828 EUR, t. j. 8,30 EUR mesačne.

Suma starobného dôchodku navrhovateľa určená podľa zákona č. 461/2003 Z.z. v znení neskorších

predpisov je 60,60 EUR mesačne a suma starobného dôchodku určená podľa zákona č. 100/1988 Zb. v znení neskorších predpisov je 8,30 EUR mesačne.

Pretože suma starobného dôchodku navrhovateľa určená podľa zákona č. 461/2003 Z.z. v znení neskorších predpisov je vyššia, starobný dôchodok k 30. júnu 2010 navrhovateľovi patrí v sume 60,60 EUR mesačne.

Z ustanovenia § 82 ods. 1 Zákona o sociálnom poistení vyplýva, že dôchodkové dávky vyplácané k 1. januáru príslušného kalendárneho roka a dôchodkové dávky priznané od 1. januára do 31. decembra príslušného kalendárneho roka sa zvyšujú v závislosti od priemerného medzироčného rastu spotrebiteľských cien a od medzироčného rastu priemernej mzdy v hospodárstve Slovenskej republiky vykázaných štatistickým úradom za prvý polrok kalendárneho roka, ktorý predchádza príslušnému kalendárnemu roku. Príslušný kalendárny rok je rok, v ktorom sa zvýšenie dôchodkových dávok vykonáva, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa ods. 2 tohto ustanovenia - dôchodkové dávky sa zvyšujú od 1. januára príslušného kalendárneho roka o percento určené ako súčet jednej polovice percenta medzироčného rastu spotrebiteľských cien a jednej polovice percenta medzироčného rastu priemernej mzdy v hospodárstve Slovenskej republiky zistených podľa odseku 1. Percento zvýšenia dôchodkovej dávky sa ustanoví opatrením, ktoré vydá ministerstvo podľa údajov štatistického úradu a vyhlási jeho úplné znenie uverejnením v Zbierke zákonov najneskôr do 1. októbra kalendárneho roka, ktorý predchádza príslušnému kalendárnemu roku. Dôchodkové dávky, ktoré sú priznané od 1. januára do 31. decembra príslušného kalendárneho roka, sa zvyšujú odo dňa ich priznania.

Tak, ako uvádza odporkyňa, bolo percento zvýšenia dôchodkovej dávky upravené opatrením Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR č. 413/2009 Z.z. o 3,05 EUR, opatrením Ministerstva práce sociálnych vecí a rodiny č. 403/2010 Z.z. o 1,8 %, opatrením Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR č. 344/2011 Z.z. o 3,3 %, opatrením Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR č. 329/2012 Z.z. o 11,20 EUR mesačne.

Z rozhodnutia odporkyne je podľa názoru súdu nesporné, že odporkyňa pri výpočte výška starobného dôchodku postupovala v súlade s ustanoveniami zákona č. 461/2003 Z.z. v spojení s ustanoveniami zákona č. 100/1988 Zb. Rozhodla vo veci na základe dostatočne zisteného skutkového stavu.

Súd nárok navrhovateľa na sumu 4 395,- EUR vylúčil na samostatné konanie. Postupoval tak preto, že Občiansky súdny poriadok v piatej časti upravuje správne súdnictvo a v ustanovení § 244 ods. 1 tak, že v správnom súdnictve preskúmajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov štátnej správy a orgánov územnej samosprávy, ako aj orgánov záujmovej samosprávy a ďalších právnických osôb, ako aj fyzických osôb, pokiaľ im zákon zveruje rozhodovanie o právach a povinnostiach fyzických a právnických osôb v oblasti verejnej správy. Podľa ods. 3 tohto ustanovenia - rozhodnutiami správnych orgánov sa rozumejú rozhodnutia vydané nimi v správnom konaní, ako aj ďalšie rozhodnutia, ktoré zakladajú, menia alebo zrušujú oprávnenia a povinnosti fyzických alebo právnických osôb alebo ktorými môžu byť práva, právom chránené záujmy alebo povinnosti fyzických osôb alebo právnických osôb priamo dotknuté. Postupom správneho orgánu sa rozumie aj jeho nečinnosť.

Predmetom preskúmania v tomto konaní je neprávoplatné rozhodnutie Sociálnej poisťovne, ústredia v Bratislave, ktoré Občiansky súdny poriadok upravuje v tretej hlave v § 2501 až § 250sa.

Podľa § 2501 ods. 1 O.s.p. - podľa ustanovení tejto hlavy sa postupuje v prípadoch, v ktorých zákon zveruje súdom rozhodovanie o opravných prostriedkoch proti neprávoplatným rozhodnutiam správnych orgánov.

Predmet konania je daný predmetom rozhodnutia odporkyne, pričom súd v konaní podľa druhej hlavy piatej časti O.s.p. v spojení s ustanovením § 2501 ods. 2 O.s.p. použije primerane ustanovenia druhej hlavy, s výnimkou § 250a.

Podľa § 250i ods. 2 v spojení s ustanovením § 250l ods. 2 O.s.p. - ak správny orgán podľa osobitného zákona rozhodol o spore alebo o inej právnej veci vyplývajúcej z občianskoprávných, pracovných, rodinných a obchodných vzťahov (§ 7 ods. 1) alebo rozhodol o uložení sankcie, súd pri preskúmaní tohto rozhodnutia nie je viazaný skutkovým stavom zisteným správnym orgánom. Súd môže vychádzať zo skutkových zistení správneho orgánu, opätovne vykonať dôkazy už vykonané správnym orgánom alebo vykonať dokazovanie podľa tretej časti druhej hlavy.

Pretože v predmetnej veci nejde o žiadnu vec tak, ako je definovaná v ustanovení § 250i ods. 2 O.s.p., súd v rámci preskúmania zákonnosti rozhodnutia odporkyne nemôže rozhodnúť o povinnosti uložiť odporkyni zaplatiť navrhovateľovi požadovanú sumu.

Občiansky súdny poriadok v ustanovení § 112 ods. 2 v spojení s ustanovením § 246c ods. 1 O.s.p. upravuje, že ak sa v návrhu na začatie konania uvádzajú veci, ktoré sa na spojenie nehodia, alebo ak odpadnú dôvody, pre ktoré súd veci spojil, môže súd niektorú vec vylúčiť na samostatné konanie. Pretože preskúmanie rozhodnutia odporkyne a nárok navrhovateľa na zaplatenie uvedenej sumy sa na spojenie nehodia a navyše nie je daná ani vecná príslušnosť krajského súdu, súd podľa § 112 ods. 2 v spojení s ustanovením § 246c O.s.p. tento nárok navrhovateľa vylúčil na samostatné konanie.

Proti rozsudku krajského súdu podal navrhovateľ včas odvolanie, v ktorom žiadal, aby odvolací súd v podstate zmenil rozsudok krajského súdu a zrušil rozhodnutie odporkyne s tým, že odporkyňa je povinná vydať nové rozhodnutie so správnym výpočtom t. j. 204,35 EUR od 30. júna 2010 s navýšením za jednotlivé roky. Zároveň žiadal, aby súd zaviazal odporkyňu navrhovateľovi doplatiť rozdiel za jednotlivé roky vo výške 7 208,80 EUR.

Uviedol, že na krajský súd vo svojom rozsudku na strane 1 - 7 cituje rozhodnutie odporkyne. Na strane 4 v odôvodnení je citované ustanovenie § 274 zákona č. 461/2003 Z.z. a to, že suma starobného dôchodku poistenca, ktorému sa do 31. decembra 2023 priznávajú nároky vyplývajúce zo zaradenia zamestnania do I. a II. pracovnej kategórie nesmie byť nižšia ako suma určená podľa zákona č. 100/1988 Zb. a to vrátane starobného dôchodku podľa zákona č. 306/2002 Z.z. v znení zákona č. 639/2002 Z.z. a zvýšenia dôchodku podľa zákona č. 222/2003 Z.z. V zmysle citovaných zákonov je výška starobného dôchodku 331,94 EUR.

Podľa názoru navrhovateľa vzorec, podľa ktorého odporkyňa vypočítala starobný dôchodok je v rozpore so zákonom č. 461/2003 Z.z. a zákonom č. 100/1988 Zb., článkom 33 ods. 2 Dohovoru č. 128 ako aj v rozpore s právnym názorom najvyššieho súdu uvedeným v rozhodnutí R 55/2011 uverejneným v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu SR a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky.

Prvý vzorec výpočtu by mal byť $POBM \times ODP \times ADH$, t. j. $1,8690$ (priemer 5-tich najlepších rokov t. j. 2005 - 2009) $\times 39,8548$ (súčet obdobia dôchodkového poistenia) $\times 9,2246$ (aktuálna dôchodková hodnota) t. j. 687,1275 EUR.

Druhý vzorec je 28 (odslúžené roky v I. a II. kategórii) / $39,8548$ (ODP) t. j. $0,7026$ (výsledok koeficient), $687,12$ EUR $\times 0,7026$ t. j. $482,7758$ EUR, $687,1275$ EUR - $482,7758$ EUR t. j. 204,35 EUR je výsledkom starobného dôchodku.

Nesprávnym výpočtom odporkyňa navrhovateľovi vyplatila nižšiu sumu starobného dôchodku, kde od 30. júna 2010 k 204,35 EUR patrí zvýšenie o 3,05 % na sumu 210,50 EUR. Od 1. januára 2011 patrí zvýšenie k 210,50 EUR o 1,8 % na sumu 214,40 EUR. Od 1. januára 2012 k sume 214,40 EUR patrí navýšenie o 3,3 % na sumu 221,50 EUR. Od 1. januára 2013 k sume 221,50 EUR patrí navýšenie o 11,20 EUR na sumu 232,70 EUR a od 1. januára 2014 k sume 232,70 EUR patrí navýšenie o 8,80 EUR na celkovú sumu 241,40 EUR. Celkom za rok 2010 teda patrila navrhovateľovi suma 1263 EUR, za rok 2011 2572,80 EUR, za rok 2012 2658 EUR, za rok 2013 2792,40 EUR a za rok 2014 konkrétne za január až máj 1207,50 EUR. Za celé toto obdobie mala byť navrhovateľovi vyplatená suma 10 493,70 EUR, pričom doposiaľ mu bola vyplatená celková suma 3 284,90 EUR, čo je rozdiel o 7 208,80 EUR.

Odporkyňa vo vyjadrení k odvolaniu uviedla, že dôvody, ktoré navrhovateľ uvádza v odvolaní, považuje za neopodstatnené. Odporkyňa má za to, že súd prvého stupňa správne zistil skutkový stav veci, na základe ktorého náležite právne posúdil vec, pričom nezistil nezákonnosť preskúmaného rozhodnutia odporkyne. Odporkyňa naďalej trvá na správnosti napadnutého rozhodnutia s poukazom na podrobné písomné vyjadrenie odporkyne zo dňa 10. decembra 2013. Navrhla preto, aby odvolací súd rozhodnutie krajského súdu ako vecne správne potvrdil.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p.), preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, v rozsahu a z dôvodov uvedených v odvolaní podľa § 212 O.s.p. Po zistení, že odvolanie bolo podané oprávnenou osobou v zákonnej lehote (§ 204 ods. 1 O.s.p.) a že ide o rozsudok, proti ktorému je podľa ustanovenia § 201 v spojení s ust. § 250s prvá veta O.s.p. odvolanie prípustné, dospel k záveru, že odvolaniu navrhovateľa nemožno vyhovieť. Rozhodol jednomyseľne bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa ust. § 250ja ods. 2 O.s.p. s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (www.nsud.sk). Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 29. júna 2015 (§ 156 ods. 1 a 3 O.s.p.).

Podľa § 244 ods. 1, 2 a 3 O.s.p. v správnom súdnictve preskúmajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy. V správnom súdnictve preskúmajú sudy zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov štátnej správy, orgánov územnej samosprávy, ako aj orgánov záujmovej samosprávy a ďalších právnických osôb, ako aj fyzických osôb, pokiaľ im zákon zveruje rozhodovanie o právach a povinnostiach fyzických a právnických osôb v oblasti verejnej správy. Rozhodnutiami správnych orgánov sa rozumejú rozhodnutia vydané nimi v správnom konaní, ako aj ďalšie rozhodnutia, ktoré zakladajú, menia alebo zrušujú oprávnenia a povinnosti fyzických alebo právnických osôb alebo ktorými môžu byť práva, právom chránené záujmy alebo povinnosti fyzických osôb alebo právnických osôb priamo dotknuté.

Predmetom odvolacieho konania bolo preskúmanie rozsudku krajského súdu, preto primárne, v medziach odvolania, preskúmal Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok krajského súdu, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, pričom v rámci odvolacieho konania skúmal aj napadnuté rozhodnutie odporkyne o žiadosti navrhovateľa o priznanie starobného dôchodku od 30. júna 2010 podľa zákona č. 461/2003 Z.z.

Najvyšší súd sa s poukazom na ustanovenie § 219 ods. 2 O.s.p. v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozsudku krajského súdu, konštatuje správnosť dôvodov, na základe ktorých krajský súd rozhodol a pre zdôraznenie správnosti rozsudku doplnia ďalšie dôvody.

Z dávkového spisu odporkyne vyplýva, že navrhovateľ žiadosťou spísanou dňa 27. júna 2013 požiadal o priznanie starobného dôchodku od 30. júna 2010. Ako vyplynulo z potvrdenia Ministerstva vnútra Slovenskej republiky č. SPOU-OSZ-44086-5/2013-VZ zo dňa 12. júla 2013 navrhovateľovi bol priznaný výsluhový dôchodok od 1. júna 2010 podľa § 38, § 39, § 58 a § 60 zákona č. 328/2002 Z.z. o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Pre nárok na výsluhový dôchodok podľa potvrdenia Ministerstva vnútra Slovenskej republiky č. SPOU-OSZ-44.086-7/2013-VZ zo dňa 22. augusta 2013 bola navrhovateľovi započítaná doba výkonu náhradnej vojenskej služby od 1. apríla 1974 do 31. augusta 1974 (I. kategória funkcií), doba služobného pomeru od 1. septembra 1974 do 30. septembra 1976 (I. kategória funkcií), od 1. októbra 1976 do 28. februára 1978 (II. kategória funkcií), od 1. marca 1978 do 31. decembra 1999 (I. kategória funkcií) a od 1. januára 2000 do 31. mája 2010 (III. pracovná kategória), t. j. 36 rokov a 70 dní. Služobný pomer navrhovateľovi skončil dňa 31. mája 2010.

V tejto súvislosti najvyšší súd poukazuje na svoju ustálenú judikatúru, podľa ktorej na určenie sumy starobného dôchodku a určenie dôchodkového veku v súlade s § 274 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. v spojení s príslušnými ustanoveniami zákona č. 100/1988 Zb. je potrebné zohľadniť aj dobu služby I. a II. kategórii funkcií zhodnotenú na nárok na výsluhový dôchodok a tiež príjmy dosiahnuté počas tejto doby.

Podľa § 274 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. nároky vyplývajúce zo zaradenia zamestnaní do I. a II. pracovnej kategórie vrátane doby služby zaradenej do I. a II. kategórie funkcií sa priznávajú do 31. decembra 2023.

Navrhovateľ ku dňu dosiahnutia dôchodkového veku (30. júna 2010) získal 14 547 dní obdobia dôchodkového poistenia t. j. 39 rokov a 312 dní.

V zmysle vyššie uvedeného pri určení výšky starobného dôchodku je potrebné do doby dôchodkového poistenia započítať doby hodnotené na účely výsluhového dôchodku a tiež príjmy dosiahnuté počas tejto doby. Až po takomto stanovení výšky starobného dôchodku možno sumu starobného dôchodku krátiť o sumu starobného dôchodku zodpovedajúcu dobe služby.

Suma starobného dôchodku je určená podľa § 65 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. ako súčin priemerného osobného mzdového bodu, obdobia dôchodkového poistenia získaného ku dňu vzniku nároku na starobný dôchodok a aktuálnej dôchodkovej hodnoty.

Navrhovateľ získal náhradnú dobu podľa § 9 zákona č. 100/1988 Zb. v kalendárnom roku 1991 - 61 dní, v kalendárnom roku 2002 - 9 dní, patrí mu za tieto obdobia pomerná časť osobného mzdového bodu 0,3. Úhrn osobných mzdových bodov za jednotlivé kalendárne roky rozhodujúceho obdobia je 47,2656. V rozhodujúcom období navrhovateľ úhrnom získal 9 497 dní dôchodkového poistenia, to znamená 26,0129 rokov dôchodkového poistenia podľa § 63 ods. 1 zákona. Podiel úhrnu osobných mzdových bodov a rokov dôchodkového poistenia v rozhodujúcom období, priemerný osobný mzdový bod je 1,8166.

Podľa § 63 ods. 3 písm. g) zákona č. 461/2003 Z.z. v znení zákona č. 548/2005 Z.z. sa priemerný osobný mzdový bod v hodnote nižšej ako 1,25 započítava v plnej výške, z hodnoty od 1,25 do hodnoty neprevyšujúcej hodnotu 3 sa v roku 2010 započítava 80 %.

Teda v súlade s uvedeným je hodnota priemerného osobného mzdového bodu 1,7033.

Ku dňu vzniku nároku na starobný dôchodok navrhovateľ získal 14 547 dní obdobia dôchodkového poistenia, čo na účely výpočtu starobného dôchodku je 39,8548 rokov dôchodkového poistenia.

Aktuálna dôchodková hodnota platná ku dňu 30. júna 2010 je podľa opatrenia Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky č. 551/2008 Z.z., ktorým sa určila suma aktuálnej dôchodkovej hodnoty na rok 2010, 9,2246 EUR.

Suma starobného dôchodku určená s prihliadnutím sa dobu výkonu služby a osobné vymeriavacie základy získané počas výkonu služby patriaca za obdobie dôchodkového poistenia do vzniku nároku na starobný dôchodok je 626,30 EUR mesačne.

Podľa § 274 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z.z. suma starobného dôchodku poistenca, ktorému sa do 31. decembra 2023 priznávajú nároky vyplývajúce zo zaradenia zamestnaní do I. a II. pracovnej kategórie, nesmie byť nižšia ako suma určená podľa zákona č. 100/1988 Zb. v znení neskorších predpisov, a to vrátane úpravy starobného dôchodku podľa zákona č. 306/2003 Z.z. v znení zákona č. 639/2002 Z.z. a zvýšenia dôchodku podľa zákona č. 222/2003 Z.z.

Nakoľko doba služobného pomeru navrhovateľa bola zaradená do I. pracovnej kategórie funkcií, vznikol navrhovateľovi nárok na vykonanie porovnávacieho výpočtu starobného dôchodku aj podľa zákona č. 100/1988 Zb. v znení neskorších predpisov.

Suma starobného dôchodku určená s prihliadnutím na dobu výkonu služby vypočítaná podľa zákona č. 100/1988 Zb. v znení neskorších predpisov je 306,02 EUR mesačne.

Podľa článku 33 ods. 2 Dohovoru o invalidných, starobných a pozostalostných dávkach (č. 128), ak má alebo ak by mala inak chránená osoba nárok na dávku ustanovenú v tomto Dohovore a ak dostáva inú peňažnú dávku sociálneho zabezpečenia za tú istú sociálnu udalosť, môžu sa dávky podľa tohto Dohovoru krátiť alebo zastaviť za určených podmienok a v určenom rozsahu za podmienky, že časť dávok, ktorá sa kráti alebo je zastavená, nepresahuje druhú dávku.

Pretože navrhovateľ je poberateľom dávky z osobitného systému sociálneho zabezpečenia Slovenskej republiky a na určenie sumy starobného dôchodku mu bola započítaná doba služby a osobné vymeriavacie základy dosiahnuté počas výkonu služby, suma starobného dôchodku sa zníži podľa článku 33 ods. 2 Dohovoru o invalidných, starobných a pozostalostných dávkach (č. 128) o sumu starobného dôchodku zodpovedajúcu obdobiu dôchodkového poistenia, ktorým je doba služby zhodnotená na určenie sumy výsluhového dôchodku za celé roky, k úhrnu obdobia dôchodkového poistenia, vrátane doby služby, ktoré je zhodnotené na určenie sumy starobného dôchodku.

Suma starobného dôchodku vypočítaná podľa zákona č. 461/2003 Z.z. v znení neskorších prepisov ku dňu vzniku nároku na jeho výplatu je 60,60 EUR.

Suma starobného dôchodku vypočítaná podľa zákona č. 100/1988 Zb. v znení neskorších predpisov ku dňu vzniku nároku na jeho výplatu je 8,30 EUR mesačne.

Najvyšší súd Slovenskej republiky opakovane zhodne s názorom vysloveným v rozsudku krajského súdu udáva, pretože suma starobného dôchodku navrhovateľa určená podľa zákona č. 461/2003 Z.z. v znení neskorších predpisov je vyššia, starobný dôchodok k 30. júnu 2010 navrhovateľovi patrí v sume 60,60 EUR mesačne.

Na základe uvedeného najvyšší súd rozhodol podľa § 219 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 250ja ods. 3 druhá veta O.s.p. tak, že rozsudok Krajského súdu v Prešove č. k. 3Sd/104/2013-32 zo dňa 22. apríla 2014 potvrdil ako vecne správny.

O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol súd podľa § 224 ods.1 v spojení s § 250k ods. 1 a § 250l ods. 2 O.s.p. tak, že účastníkom ich náhradu nepriznal, lebo navrhovateľ v konaní nebol úspešný a odporkyňa nárok na náhradu trov konania nemá.

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol pomerom hlasov členov senátu 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.